

“Vaig anar a Porto per crear ficcions amb personatges anònims de la ciutat”

Jaume Benavente (Barcelona, 1958) publica en Perifèric Edicions el llibre *Dietari de Porto*, premi Benvingut Oliver de narrativa, de l'Ajuntament de Catarroja. Benavente és autor de diverses novel·les i del dietari *Viatge d'hivern a Madeira*.

—L'amor per Porto va ser un amor a primera vista?

—És un procés llarg. Ve d'una atracció per Portugal, per uns anys d'infantesa al Brasil. I també del record d'un viatge d'infantesa que he anat mitificant, quan en un vaixell d'immigrants vam passar per Lisboa i Porto, abans de fer el viatge transoceànic. A més, hi ha altres coses en la tria de la ciutat.

—Que han aparegut en un temps molt curt?

—Quan escric un llibre de viatges, i aquest és el segon –tot i que la idea del viatge literari és present en tots els meus llibres– faig servir un motiu. No és un viatge diletant. La tria de Porto té el seu origen en la recerca del paisatge dels avantpassats del personatge d'una novel·la meua, Marja Batelaar-Levi, de família portuguesa jueva.

—No he vist, ni en cap descripció, ni en cap de les fotografies vostres que il·lustren el llibre, cap postal.

—És que defujo del llibre de viatges entès com a guia turística. És un viatge purament literari. He buscat cafès i barris no sovintejats pel turisme. M'interessa la ciutat real. Per això vaig triar una època de l'any amb pocs visitants, la tardor.

—Què us ha fet mantenir viu el vostre interès per Porto?

—Penso que és una ciutat misteriosa i atractiva, o enigmàtica. El llibre, el tanco amb aquesta citació d'un arquitecte holandès, Rem Koolhaas: “La bellesa de Porto és òbvia. És una ciutat que, en certa manera, és excèntrica”. Una de les atraccions per Porto es basa en l'atracció que tinc per les ciutats amb rius cabalosos, lents, una atracció que dóna molt de joc. A més, m'interessa molt com a contrapunt a Lisboa, que també m'agrada molt.

—Hi ha contrastos clars, entre les dues ciutats?

—Molt clars. Lisboa és gairebé meridional, i és una capital en el sentit que entenem per capital que té el pes del centralisme polític. I Porto està en un racó del nord, amb un caràcter

JORDI PLAY

Jaume Benavente publica el llibre de viatges *Dietari de Porto*, a Perifèric Edicions.

atlàntic i amb algunes reminiscències britàniques.

—No deu haver estat tan productiva, literàriament.

—No, però això a mi en definitiva m'és igual. No és que no tingui escriptors, però no té ni un Pessoa ni un Lobo Antunes. Literàriament, descobreixo Porto a partir d'una novel·la d'Antonio Tabucchi, *El cap perdut de Damasceno Monteiro*, crònica d'un crim real.

—Moltes ciutats actuen com un mirall on es reflecteix l'autor. Heu utilitzat Porto en aquest sentit?

—I tant! De fet la meua idea del viatge és aquesta. El viatge a un lloc és, abans que res, el viatge a un mateix. Els meus viatges defugen la crònica periodística. A Porto, m'hi he sentit plenament identificat. Això es veu també en l'estructura del llibre. El llibre es divideix en dos blocs. El primer correspon a les notes de viatge, pròpiament, en el qual vaig rondant per la ciutat, bo i fixant-me en petits detalls i ensopgant amb personatges reals, gent anò-

nima. I el segon, “Ficcions”, està format per cinc relats protagonitzats pels personatges anònims que he trobat per la ciutat. Els contes s'entrellacen entre ells i em permeto una referència autobiogràfica. Un dels personatges és l'autor, de nen, en el seu pas amb vaixell per Porto. I un dels relats té a veure amb els avantpassats de la Marja Batelaar-Levi, en el transcurs de la segona guerra mundial.

—Per tant, el plec de relats no és cap torna.

—No. No és un complement ni ha estat escrit per omplir el volum. Hi ha tot un joc entre la mirada del viatger narrador i les ficcions que en sorgeixen. Sense els contes, el llibre seria diferent. Vaig començar el viatge decidit a trobar les ficcions i entrellassar-les. No són en absolut un farciment.

—El vostre llibre és fruit d'un viatge o de diversos viatges, a Porto?

—És un viatge.

—No us he vist gaire inclinat a parlar amb la gent.

—No. No és la meua manera de treballar. La meua manera de treballar és més la mirada que el diàleg. No és un llibre d'anècdotes. És més un llibre sobre la mirada.

Lluís Bonada